

Testování SCIO

ZŠ Kunratice se zapojila do dvou běhů projektu KEA společnosti SCIO. V rámci projektu KEA byl opakovaně administrován test studijních předpokladů a testy z matematiky a českého jazyka. Průběh testování je uveden v tabulce 1.

Tabulka 1 – Průběh testování KEA

	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
6. ročník	x	x			
7. ročník		x	x		
8. ročník					
9. ročník				x	x

V tabulce 1 uvádíme výsledky obou škol v obou cyklech KEA. Vždy se jedná o průměrná percentilová pořadí jednotlivých tříd, respektive školy. V posledním řádku je uveden relativní posun, tedy změna percentilových pořadí mezi šestým a devátým ročníkem. Určitá odchylka mezi dílčími pořadími a výsledným posunem je zřejmě způsobena tím, že dílčí pořadí jsou počítána z výsledků všech zúčastněných žáků a posun pouze z výsledků žáků, kteří se zúčastnili testování v 6. i v 9. ročníku.

Tabulka 1 – Výsledky KEA Kunratice

2010/11 - 2013/14	OSP	cj	m
6.A	32	26	35
6.B	57	58	61
průměr	45	44	49
7.A	32	34	36
7.B	75	66	61
průměr	52	50	49
9.A	41	25	43
9.B	61	52	53
průměr	51	40	50
rel, posun	18	3	-2
2011/12 - 2014/15	OSP	cj	m
6.A	54	49	41
6.B	42	32	51
průměr	50	41	46
7.A	48	42	48
7.B	45	31	41
průměr	47	36	44
9.A	45	55	41
9.B	46	40	44
průměr	46	48	42
rel, posun	6	-5	-6

Kromě testování v rámci projektu KEA bylo u obou škol provedeno v každém roce testování v 9. třídách, které zahrnovalo kromě výše uvedených předmětů rovněž angličtinu a němčinu.

Výsledky ZŠ Kunratice se v češtině udržovaly ve všech čtyřech letech mezi 40. a 50. percentilem, výsledky v matematice silně kolísaly (23. – 62. percentil). Standardně výborné byly výsledky v němčině a zjevně stoupající tendenci měly výsledky v angličtině (v posledních letech byly nadprůměrné).

Z výše uvedených informací je zřejmé, že ve výsledcích jednotlivých ročníků byly pozorovány značné výkyvy. Tyto výkyvy neumíme na základě získaných informací vysvětlit a vzbuzují v nás určitou nedůvěru ohledně stability měření. Velkým omezením programu KEA je skutečnost, že provádí srovnání v rámci škol, které se do programu přihlásily (v našem případě to bylo cca 150 škol), přičemž neposkytuje informaci o složení vzorku škol a při výpočtech neprovádí žádnou kontrolu na složení škol. Účastníci projektu nemají žádnou informaci o tom, s jakými školami jsou porovnáváni. Pokud je výběr škol v jednotlivých letech odlišný, mohou se jevit výsledky školy, která je srovnávána v rámci těchto výběrů, velmi odlišně. Nepodařilo se nám získat data, která by nám umožnila provést vlastní výpočty, například data převážít a podobně. Dalším omezením byla skladba testů, která se jevila expertní radě projektu PŠÚ z hlediska ověřovaných výsledků vzdělávání jako nevyhovující.

Kompetence k učení

Ve snaze najít hodnocení, které bude lépe postihovat vzdělávací cíle sledované v rámci projektu PŠÚ, byl převzat finský nástroj k hodnocení kompetencí k učení. Výhodnou tohoto nástroje bylo jeho komplexní pojetí (Hautamaki 2002).

Nástroj ověřoval kognitivní i nekognitivní složky kompetencí k učení u žáků 6. ročníků.

Kognitivní složky:

1. Mentální aritmetika (pamětné počítání)
2. Aritmetické operace (doplňování znamének do aritmetických operací)
3. Matematické koncepty (schopnost počítat s nově definovanými operacemi)
4. Čtení s porozuměním (vyhledávání informací; rozlišování mezi triviálním faktem, důležitou informací a shrnujícím tvrzením).
5. Jednoduchá mechanika (intuitivní chápání mechanických principů)
6. Návrh experimentu (znalost principů experimentálního uspořádání, tvorba a ověřování hypotéz)
7. Vyvozování závěrů (z předložených skutečností)
8. Společenský kontext (znalost historických souvislostí)

Nekognitivní složky

1. Já a škola (sebepojetí, vztah ke škole, postoje sociálně blízkého okolí)
2. Subjektivně vnímané silné a slabé stránky
3. Školní práce a koníčky
4. Vztah ke škole a k učení (význam školního úspěchu, učební strategie)
5. Já a ti druzí (postavení v kolektivu, dodržování pravidel, pomoc ostatním)
6. Postoje ke skupinové práci

Nástroj byl administrován na 12 školách v letech 2011 a 2012. Administrace se zúčastnilo 500 žáků 6. ročníků. Srovnání výsledků 6. ročníků ZŠ Kunratice s průměrem ostatních škol je uveden v tabulce 2 (postojové škály) a 3 (kognitivní úlohy).

Tabulka 2 Postojové škály (1- určitě ne – 7 – určitě ano), srovnání ZŠ Kunratice a ostatních škol, 6. ročník

SD – směrodatná odchylka, větší hodnota představuje větší rozdíly mezi žáky

	Kunratice				ČR	
	6.A	6.B	průměr	SD	průměr	SD
Já a škola						
Ve škole se učíme důležité a zajímavé věci	6,2	5,6	5,8	0,9	5,4	1,4
Učitelé jsou odborníci, spravedliví a chápaví	6,3	5,9	6,1	1,0	5,5	1,5
Rodiče ve mne věří	6,5	5,6	6,0	1,4	6,2	1,2
Rodiče věří, že škola je důležitá	6,0	5,5	5,8	0,9	5,8	1,1
Kamarádi si mě cení	5,6	4,9	5,2	1,2	5,3	1,4
Kamarádi věří, že škola je důležitá	5,1	4,3	4,7	1,0	3,9	1,5
Učitelé si mne cení	5,3	5,1	5,2	1,2	5,2	1,5
Naučím se, co budu potřebovat	5,6	4,9	5,2	1,1	5,3	1,3
Chci-li, mohu dostávat dobré známky	5,9	5,7	5,8	0,9	5,9	1,2
Matematika je pro mne snadná	4,5	4,0	4,2	1,6	4,2	1,7
Čtení je pro mne snadné	4,7	5,0	4,9	1,0	5,1	1,2
Ústní vyjadřování je pro mne snadné	4,2	3,6	3,9	1,3	4,0	1,4
Myšlení je pro mne snadné	4,6	4,0	4,2	1,2	4,4	1,3
Písemné vyjadřování je pro mne snadné	5,1	4,3	4,7	1,1	4,7	1,3
Sebepojetí - mám se rád takový, jaký jsem	5,5	5,0	5,2	1,3	5,2	1,3
Četnost práce s literaturou	4,2	3,4	3,8	1,2	3,8	1,5
Četnost používání počítače	5,2	5,6	5,4	1,0	5,1	1,6
V naší třídě se žáci snaží se učit	5,7	4,6	5,1	1,2	4,6	1,3
Názory na vyučování a učení						
Jsem nadaný student, ve škole mohu uspět	4,3	3,7	4,0	1,3	4,2	1,3
Ve škole se snažím	5,6	5,3	5,4	1,0	5,2	1,3
Rodiče mi důvěřují, že jsem schopen se dobře učit	5,7	5,5	5,6	0,9	5,9	1,0
Chci vědět, kde dělám chyby	6,0	5,0	5,5	1,2	5,4	1,3
Snažím se učivo pořádně pochopit	5,4	4,8	5,1	1,2	5,4	1,3
Mám obavy z neúspěchu	5,7	5,7	5,7	1,0	5,5	1,3
Přesvědčení: Úspěch je věcí schopností	4,6	4,5	4,5	1,0	4,5	1,3
Přesvědčení: Úspěch je věcí náhody	3,5	4,2	3,9	1,3	4,3	1,3
Přesvědčení: Úspěch je věcí úsilí	6,2	5,9	6,0	0,8	5,6	1,2
Snažím se se vyhnout se práci	4,4	4,3	4,4	0,9	4,7	1,2
Snažím se mít dobré známky	5,8	5,5	5,6	0,9	5,4	1,3
Snažím se se získat znalosti	6,2	5,2	5,6	1,0	5,5	1,3
Chci být lepší než ostatní	5,0	4,9	4,9	1,0	4,9	1,3
Snažím se se vyhnout neúspěchu	4,9	4,6	4,8	1,0	4,6	1,2
Vzdávám se, když je úkol příliš obtížný	4,9	4,8	4,9	1,2	4,5	1,3
Spolupráce						
Negativní přístup ke skupinové práci (pracuji raději sám)	4,4	4,2	4,3	0,9	4,4	1,0
Snažím se přimět ostatní ke spolupráci	5,4	5,0	5,2	1,2	5,4	1,3
Ve skupině se držím zpět	3,8	3,6	3,7	1,1	3,7	1,4
Když práce neprobíhá podle mého, hádám se	3,5	3,7	3,6	1,2	4,1	1,3
Ve skupině přebírám vedení	4,6	4,4	4,5	1,3	4,7	1,5
Snažím se usměrňovat práci	4,6	4,4	4,5	0,9	4,7	1,4
Četnost skupinové práce	4,7	4,7	4,7	1,2	4,2	1,8
Jaký jsem						
Nevycházím s ostatními žáky	3,0	3,0	3,0	0,9	3,4	1,1
Jsem asertivní	4,0	4,4	4,2	1,1	4,9	1,2
Šikanuji	1,8	2,0	1,9	1,0	2,3	1,5
Ostatním žákům vycházím vstříc	4,8	4,8	4,8	0,9	5,0	1,3
Jsem pilný student	5,8	5,4	5,5	1,0	5,7	1,1
Ve škole se moc nesnažím	3,2	3,2	3,2	0,9	3,0	1,1
Chování při hodinách a volný čas						
Jsem ve třídě pozorný	5,8	5,3	5,6	1,0	5,5	1,5
Dělám domácí úkoly	4,3	4,2	4,3	0,7	4,3	1,0
Mám dobré vztahy s rodiči	6,0	5,3	5,6	1,2	5,6	1,4

V tabulce 2 jsou uvedeny výsledky v jednotlivých postojových škálách, které byly stanoveny podle finské předlohy. Výsledky jsou uvedeny pro jednotlivé třídy 6. ročníku ZŠ Kunratice a pro školní průměry a průměry za ostatní školy, ve kterých proběhlo šetření. Z tabulky je zřejmé, že mezi jednotlivými třídami byly zaznamenány v některých položkách významné

rozdíly. Pro učitele nebyly poznatky z dotazníku zpravidla žádným překvapením, nicméně potvrdily, že učitelé mají v různých třídách opravdu různé podmínky k práci.

Tabulka 3 Průměrná úspěšnost v kognitivních úlohách, srovnání ZŠ Kunratice a ostatních škol, 6. ročník

	Mendelova			Kunratice			ČR
	6. A	6. B	průměr	6. A	6. B	průměr	
zpameti	35%	24%	29%	75%	74%	74%	43%
aritmetika	28%	51%	40%	63%	57%	60%	48%
operace	17%	35%	26%	64%	54%	59%	34%
logika	29%	37%	33%	50%	45%	47%	42%
experiment	29%	22%	25%	40%	35%	38%	21%
mechanika1	32%	44%	38%	61%	52%	56%	42%
mechanika2	17%	21%	19%	47%	48%	47%	41%
text	15%	46%	31%	46%	42%	44%	36%
historie	18%	36%	27%	45%	44%	44%	36%

V tabulce 3 jsou uvedeny výsledky kognitivních úloh. Ukazuje, že kognitivní úlohy byly pro žáky obtížné. Psychometrické vlastnosti testu byly nicméně dobré, výjimku tvořila čtenářská úloha a úloha na zjišťování znalosti historických souvislostí. Žáci ZŠ Kunratice dosáhli výsledku, který byl nad průměrem testovaných škol.